

Apariție frapantă. Altrăgătoare. Trupeșă, zveltă, cu talie bine centrată. Purtindu-și cu semeție capul.

Chip cu trăsături bine desenate. Frunte înaltă și luminoasă. Ochi într-un perpetuu neastimpăr. Privind deschis. Și o gură, o gură care ride mereu.

Oare ce trăsături morale, caracteristice și definitorii, ar putea prezenta personajul feminin care trăiește sub aceste date fizice? Acelea ale unui om adevărat. Deloc contrafăcut. În primul rând, exuberanța. Verva, explozivă și contagioasă... De nu cumva mai întâi s-ar cădea să-i evidențiem inteligența. Creatoare. Și judecata, dreaptă. Sau — de ce nu? — comunicativitatea. Forța cu care pune stăpînire pe interlocutor. Fluidul prin care realizează contactul direct cu semenii. Cei din sala de spectacol. Cei pe care îi întâlnește în viață. Dar nici generozitatea nu-i poate fi neglijată. Generozitatea care trăiește în orice gest. Ba nu! Din prima clipă a întâlnirii cu Silvia Dumitrescu-Timică, te uimește modestia. Rezerva și decența, chîvr „nedreptatea” cu care vorbește despre cîte ceva din cele împlinite în lunga-i cariera. Să-mi vorbim de vitalitate? De tinerețea fizică și spirituală, azi, cînd a depășit optzeci și șase de ani?

Născută la Craiova, la 26 octombrie 1902. Transplantată în București, înainte de a trece pragul adolescenței. Urmărind, de timpuriu și cu o tenacitate unică, drumul spre scenă.

Debutază în teatrul muzical, într-o companie particulară, efemeră. Pentru ca foarte curînd, să urce pe scena de operetă a asociației Leonard-Maximilian.

Iată însă că, după studii de conservator — oarecum întîrziate, dar foarte bune, la clasa marelui Ion Lîvescu — se îndreaptă spre teatrul de proză. Joacă pe scena „Maria Ventura”. Marea noastră tragediană, societară a „Comediei Franceze”, îi prețuiește însușirile. Se afirmă la „Comedia”, unde dirija și regiza Sică Alexandrescu. Iar din 1947, este actriță a Națio-

SILVIA DUMITRESCU-TIMICĂ :

Zi cu cer acoperit — cum sună comunicatul meteorologic. Într-un octombrie întunecat și geros. De s-ar zice că buna aurita toamnă românească nu s-a mai abătut pe la noi, în ăst an, lăsînd cale liberă iernii. Ca să-și facă de cap.

Dar, cu tot cerul de plumb, cu toate sfichiuirile vîntului, pentru mine, și a-cest octombrie a avut reflexe aurii. Azi, miercuri, s-a nimerit să pice încă o aniversare a mea. A optzeci și șasea. Și a fost nu o aniversare trecută pe furis, acasă, de una singură. Ziua mea s-a împlinit, în seara asta, pe scena „Nottara”, unde am fost iar Eleonora Arbore. Și — poate — am jucat cu mai multă poftă decît oricînd. Spectatorii au mers cu mine. Și cortinele trase pentru aplauze au fost multușoare. Pentru ca, după ultima, sala întreagă să se ridice și să-mi cînte „Mulți ani trăiască!”.

Cînd partenerii, confrășii și prietenii care se mai aflau în teatru s-au apropiat să mă îmbrățișeze și ei, eu plîngeam. Și am plîns tot timpul. De bucurie...

O, cît de tîrziu a trebuit să aflu că fericirea poate avea toate culorile! Și orice vîrstă.

Joi, 27 octombrie

Toată noaptea n-am închis ochii. Seara de ieri m-a răscolit.

„Și, azi, nu sînt în stare să fac nimic. Privesc afară prin ceața perdelei. Piața. Teatrul „Ion Creangă”. Trecătorii grăbiți care sparg picla, mergînd care încotro, pe drumurile lor... Fiecare dintre noi își are drumul. O, lungul meu drum, din acel octombrie 1902, de la Craiova, pînă în seara trecută! Pînă în dimineața asta.

Apariția mea, pe scena lumii, în ceta-tea Banilor Olteniei, a trecut nebăgată în seamă. Ca și copilăria mea — nici prea colorată, dar nici tocmai searbădă. Eram odrasla unor oameni cu scaun la cap, pentru care teatrul însemna un tărîm al pierzaniei. Cu atît mai de temut

nalului Lucureștean. Și slujește prima noastră scenă pînă în stagiunea 1966—1967, cînd se pensionează.

Zecce ani după acest eveniment — punct terminus pentru cei mai mulți dintre comedienii — revine în teatru. Urcînd, în 1976 — la 74 de ani — pe scena Teatrului „Nottara“. Ca protagonistă a comediei lui Mircea Ștefănescu, Micul infern.

Personajele create de actriță au fost multe. Roluri de compoziție. Roluri de caracter. Cu strălucite realizări în registrul comic. La începutul carierei, apariții episodice. Pe care le-a implinit cu propria-i personalitate, dîndu-le un relief surprinzător. Așa a fost în Medicul în dilemă. În Ion al Vădanei. În Habanera, s-a impus prin repetarea aceleiași replici. În Bădăranii, a scos în evidență un personaj secundar — nevasta lui Jupin Simon. Distribuți ulterioară în roluri de importanță, Silvia Dumitrescu-Timică și-a dat adevărata măsură. Fiind de fiecare dată alta. Tot mai imprezizibilă. Tot mai inedită. La „Comedia“ a fost o Ziță cu o debordantă poftă de viață. Concurînd în haz cu parteneri ca Ion Iancovescu (Rică Venturiano), G. Timică (Ipingescu), V. Maximilian (Jupin Dumitrache). Dar a fost și Veta, încărcată de omenesc. Iubindu-l sincer pe Chiriac în versiunea Niki Atanasiu. Le-a portretizat — distingîndu-le — pe cele trei „gaițe“ din comedia lui Al. Kirțescu — Lena, Zoe, Aneta Duduleanu. A fost de o mare autenticitate în Agudalova (Fata fără zestre). A fost o Chiriachiță vie și plină de culoare. Mucalită și înțeleaptă — în felul ei — Casiope din Dezertorul. De un firesc fără pereche în Moralitatea doamnei Dulka și în altele, și în altele, atrăgîndu-și de fiecare dată sala. Taina acestor reușite? Lucrul îndelung, profund, migălos. Și totodată impresia de improvizație spontană pe care o cădea spectatorului. Hazul suculent, deși izbutiț cu minimum de efort. Firescul, sinceritatea cuceritoare. Și căldura omenească pe care o degajă continuu intruaga-i ființă. Toate acestea ducînd-o și la performanța din Micul infern.

Sanda DIACONESCU

„Fericierea poate avea toate culorile“

cu oit, în neam, exista și „oaiă neagră“ — un unchi, dispăruț de tînăr — cine știe dacă nu tocmai teatrul fusese pricina? Colinda orașelele și spunea cuplele. Era — oram se spune — un comedian ambulant.

„Eresul“ cu privire la teatru nu-și avea totuși justificarea, într-o vreme cînd scena craioveană se infiripase bine și cînd amintirea unor foarte dărujiți actori — de fapt, creatorii instituției — era încă vie. Despre Theodor Theodorini, despre soția lui, Maria, despre fratele Costache, despre cumnatul Ion Vlădicăeanu și cumnata, Raluca Stavrescu, despre surorile Mihăileanu — Zinca și Ralița, cu soțul ei, Pavel Stoenescu — se știau multe. Și se povestea din om în om cum Theodorini — șeful clanului — studiasse la Academia Mihăileană din Iași, cum bătuse drumurile Italiei ca să învețe cu un vestit meșter de actorie — Modena, cum se dusesse să-i vadă pe comedienii Rossi și Salvini — totul, numai ca să

joace bine teatru. Spulberind, în acest fel, și legenda că un actor n-are nevoie să se școlească, precum doftorii și dascălii, că i-ar fi destul să dea drumul la har. Dar ai mei nu-și schimbaseră gîndurile. Și erau nemulțumiți de mine, școlăriță în clasele primare, una-două cocoțată pe scenă, ca să cînte și să spună poezii. Nădărdiau totuși că o să-mi treacă...

Numai că, la Craiova, se afla și un „Conservator de Muzică“ numit „Cornetti“. Și cum îmi intrase în cap că pot să cînt, așa timidă cum eram — cum am rămas pînă azi —, am pătruns, într-o zi, pe poarta înaltei școli. Și, deodată, mi-a ieșit în cale o fată emancipată — ou o beretă trăsmită, trasă pe o ureche, cu o îmbrăcăminte ultramodernă, și foarte fudulă. Zicea că are statut de studentă a Conservatorului — ceea ce mie mi s-a părut cel mai înalt titlu de noblete. Și fata asta îndrăzneală se numea Marilena Bodescu.